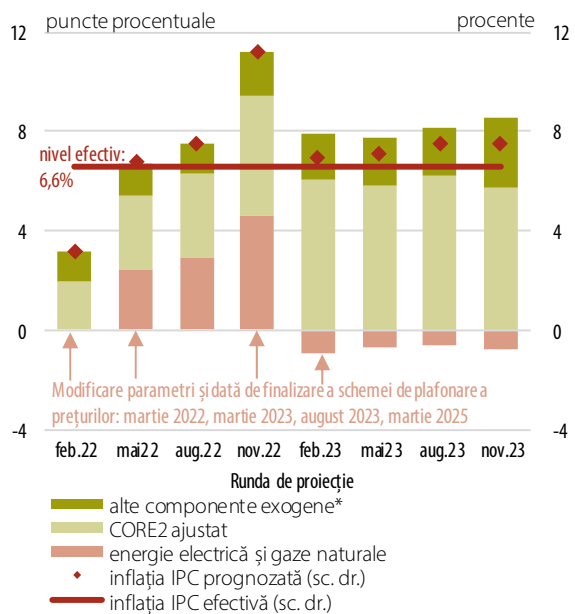

Caseta 2. Evaluarea acurateții prognozelor macroeconomice pentru rata anuală a inflației IPC în decembrie 2023¹

Caseta de față face parte din exercițiul anual al evaluării acurateții prognozelor realizate de BNR pentru rata anuală a inflației IPC de la finele anului anterior (în acest caz, decembrie 2023). Aceasta a făcut obiectul a opt runde de prognoză corespunzătoare *Rapoartelor asupra inflației* publicate în intervalul februarie 2022 – noiembrie 2023, valorile proiectate plasându-se, cu excepția rundei februarie 2022, peste nivelul efectiv înregistrat (6,6 la sută), marcând în principal supraestimări.

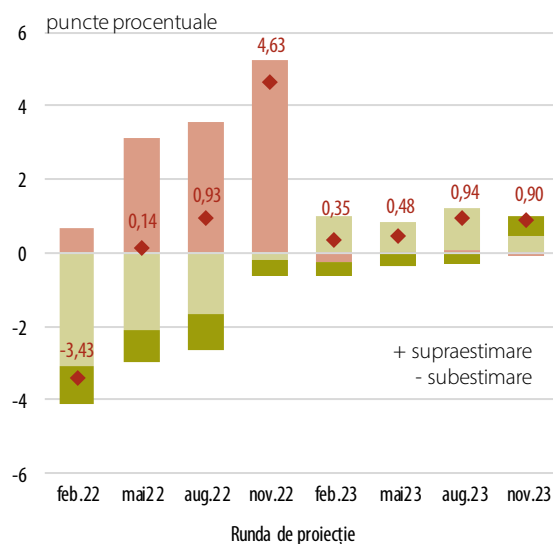
Grafic A. Prognoze ale ratei anuale a inflației IPC în decembrie 2023 – descompunere pe componente ale coșului IPC

*) prețuri administrate, exclusiv energie electrică și gaze naturale, volatile (legume, fructe, ouă, combustibili), ale produselor din tutun și ale băuturilor alcoolice

Sursa: INS, prognoze BNR

Grafic B. Erori de prognoză pentru rata anuală a inflației IPC în decembrie 2023 – descompunere pe componente ale coșului IPC

Sursa: INS, prognoze și calcule BNR

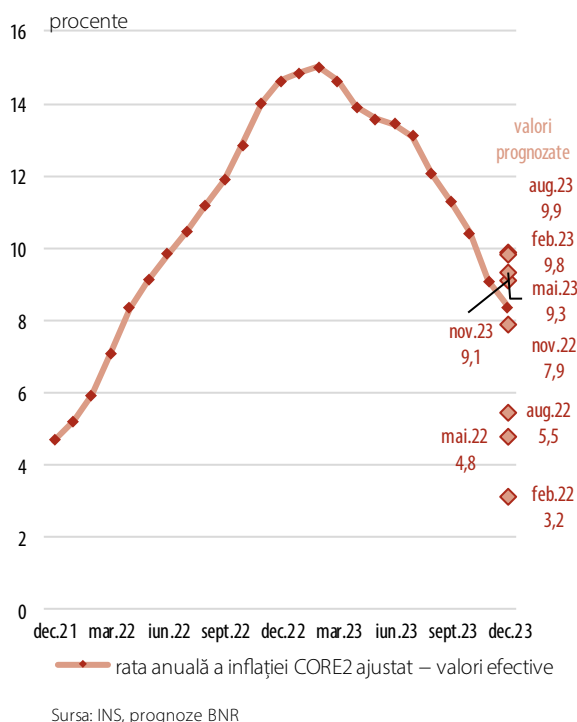
Prima parte a anului 2022 a fost marcată de unda de șoc transmisă de declanșarea războiului ruso-ucrainean pe piețele de materii prime, în special cele energetice și agroalimentare, al cărui efect s-a suprapus celui asociat crizei energetice declanșate la jumătatea anului 2021². Creșterea costurilor de producție s-a reflectat în majorări substanțiale ale ratelor inflației la nivel global³ și, implicit, și a prognozelor de inflație realizate ulterior izbucnirii conflictului militar (în cazul BNR, începând cu runda de proiecție din mai 2022). În vederea limitării efectelor negative ale evoluțiilor de pe

¹ Erorile de prognoză sunt definite ca diferență între valoarea previzionată și cea efectiv înregistrată, o valoare pozitivă reprezentând o supraestimare, iar una negativă o subestimare.

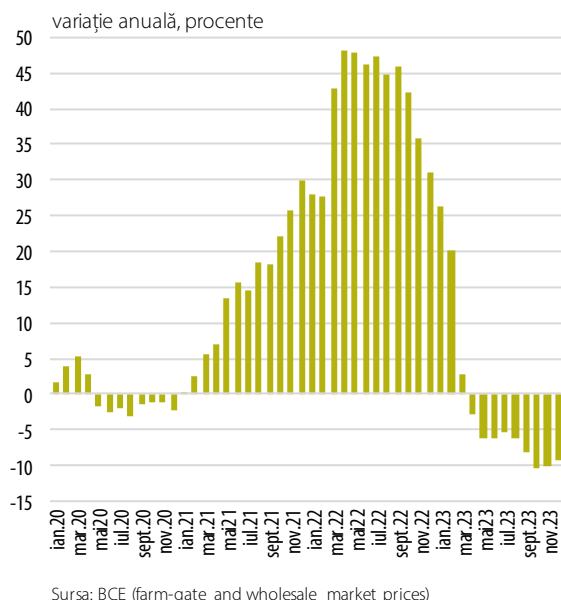
² Criză energetică a debutat pe fondul sincopelor înregistrate în funcționarea lanțurilor de aprovizionare în contextul pandemiei.

³ Pe plan intern, rata anuală a inflației IPC a înregistrat mai mult de o dublare între decembrie 2021 și noiembrie 2022, când a debutat ciclul dezinflaționist (de la 8,2 la sută la 16,8 la sută).

Grafic C. Rata anuală a inflației CORE2 ajustat – evoluții istorice și valori prognozate pentru orizontul decembrie 2023

Grafic D. Indicele prețurilor producției agricole

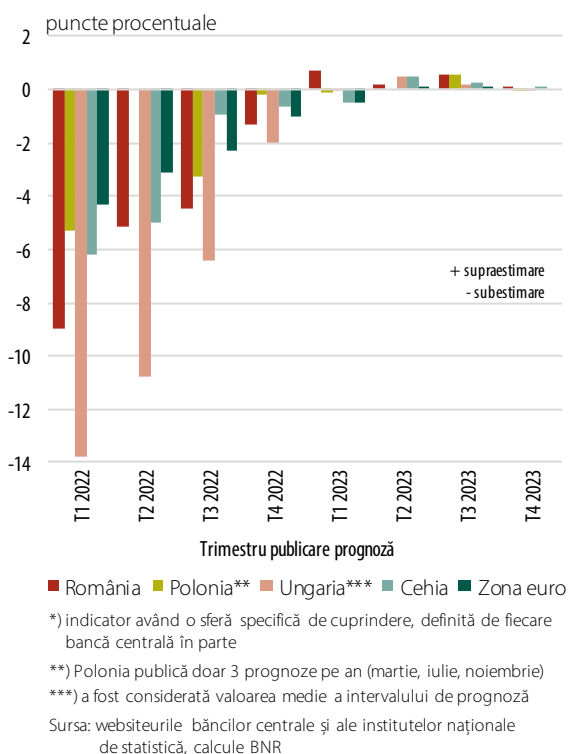
piața de energie asupra consumatorilor casnici, autoritățile române au introdus la 1 noiembrie 2021 scheme de sprijin vizând compensări și plafonări ale prețurilor finale la energie electrică și gaze naturale, modificate în mod repetat ulterior. Pe lângă revizuirea, în general în sens favorabil, a condițiilor pentru beneficiari, schimbările au vizat inclusiv extinderea perioadei de aplicabilitate (luna de finalizare a schemei a fost modificată succesiv de la martie 2022 la martie 2023, august 2023 și martie 2025 în varianta curentă). Aceste prevederi au fost încorporate în prognozele BNR în momentul legiferării, respectând practica standard de includere doar a informațiilor certe în scenariul de bază (Grafic A).

În același timp, în Secțiunea „Riscuri asociate proiecției” din *Rapoartele asupra inflației* au fost subliniate de fiecare dată incertitudinile ridicate în ceea ce privește configurația viitoare a schemelor de sprijin adresate consumatorilor casnici, iar în *Raportul asupra inflației* din luna noiembrie 2022 a fost inclusă o estimare a impactului prelungirii schemei existente la acel moment, rezultând o dinamică a IPC mai joasă cu 4,1 puncte procentuale la finele anului 2023 față de prognoza de la acel moment. În aceste condiții, contribuția componentei energie electrică și gaze naturale la erorile de prognoză pentru rata anuală a inflației IPC la finele anului 2023 (Grafic B) s-a redus semnificativ, până la valori apropiate de zero, începând cu runda de proiecție februarie 2023, când setul informațional disponibil la momentul elaborării prognozei a inclus informația privind extinderea schemei de sprijin până la 31 martie 2025 (versus 31 august 2023 în prevederea legislativă anterioară).

Alături de componenta energie electrică și gaze naturale, un aport important la explicarea erorilor de prognoză revine indicelui CORE2 ajustat.

Pe parcursul primelor 5 runde de prognoză analizate, proiecțiile privind rata anuală a inflației CORE2 ajustat pentru luna decembrie 2023 au făcut obiectul unor revizuri succesive în sens ascendent (Grafic C), în contextul majorărilor ample ale costurilor companiilor, induse de evoluțiile de pe piețele de materii prime, în special cele agroalimentare (Grafic D). Odată cu stabilizarea cotațiilor pe aceste piețe și, ulterior, inițierea unui trend

Grafic E. Erori de prognoză ale unor bănci centrale pentru rata inflației de bază*, medie anuală în 2023

descendent, erorile de prognoză asociate acestei componente s-au redus considerabil, tendința de subestimare de pe parcursul anului 2022 fiind urmată de o tendință mult mai moderată în mărime absolută de supraestimare pe parcursul anului 2023, inclusiv pe fondul măsurilor de plafonare a adaosului comercial la unele alimente esențiale. Tiparul erorilor pentru componenta inflației de bază este relativ similar celui din prognozele realizate de BCE și de alte bănci centrale din regiune (Grafic E).

Contribuțiile celorlalte componente ale coșului de consum la erorile de prognoză ale ratei anuale a inflației IPC în decembrie 2023 au fost mult mai reduse ca magnitudine. În cazul combustibililor, a fost înregistrată o tendință de supraestimare pe parcursul celor 8 runde de proiecție analizate, în contextul unei evoluții sub așteptări a prețului petrolului la finele anului trecut (îngrijorările cu privire la deteriorarea condițiilor economice globale au limitat efectele adverse asociate acutizării tensiunilor geopolitice). Tendința de supraestimare în cazul combustibililor a fost mai mult decât

compensată de subestimarea, cu excepția rundei noiembrie 2023, a dinamicilor prețurilor administrate, exclusiv energie electrică și gaze naturale (sub impactul creșterilor din august 2023 ale prețurilor pentru medicamente, ca urmare a actualizării *Catalogului național al prețurilor la medicamentele de uz uman eliberate cu prescripție medicală*). Prețurile volatile ale alimentelor (LFO), precum și prețurile produselor din tutun și băuturilor alcoolice au avut contribuții marginale la erorile de prognoză analizate.